

การควบคุม “กิจการเผาถ่าน” ด้วยกฎหมายสาธารณสุข

โดย นางสาวพรรณฉวี อุดมผล

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

“ถ่าน”เชื้อเพลิงให้ความร้อนประจำครัวเรือนชนิดหนึ่งที่รู้จักกันมาตั้งแต่รุ่นปู่ ย่า ตา ยาย จนถึงปัจจุบันถ่านยังคงเป็นเชื้อเพลิงให้ความร้อนที่ยังได้รับความนิยมถูกนำมาใช้ในการประกอบกิจการประเภทต่างๆ โดยเฉพาะร้านอาหารประเภทปิ้งย่าง เนื่องจากมีราคาถูก

ให้ความร้อนสูง และยังทำให้อาหารประเภทปิ้งย่าง มีรสชาติอร่อยถูกปากคนไทย ซึ่ง การประกอบกิจการเผาถ่าน นั้นมีตั้งแต่ระดับที่เข้าข่ายโรงงาน และระดับครัวเรือนกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ เช่น จังหวัดนครปฐม พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี ชัยนาท พิจิตร ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สระแก้ว ขอนแก่น มหาสารคาม สุรินทร์ ศรีสะเกษ กระบี่ พังงา สุราษฎร์ธานี เป็นต้น โดยส่วนใหญ่แล้วการเผาถ่านจะใช้เวลาประมาณ 5-10 วันขึ้นอยู่กับรูปแบบของกระบวนการเผาที่มีความแตกต่างกันและจะถูกผลิตในพื้นที่ชุมชนชนบทและชานเมืองปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญที่สุด คือ เขม่าควัน ฝุ่นละออง ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ และสารอินทรีย์ชนิดต่างๆ เช่น สารทาร์(Tar) เบนโซไพรีน (Benzopyrene) และ ไดเบนซานทราซีน (Dibenzanthracene) ซึ่งเป็นสารอินทรีย์ในกลุ่มโพลีไซคลิกอะโรมาติกไฮโดรคาร์บอน (Polycyclic aromatic hydrocarbons :PAH) ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญกับชุมชนที่อยู่โดยรอบและอาจเกิดผลกระทบต่อสุขภาพจากสารก่อมะเร็ง ดังนั้นคนที่ทำงานสัมผัสกับเขม่าควันและฝุ่นละอองจากการเผาไม้ และถ่านเป็นเวลานาน เช่น อาชีพเผาถ่าน การทำความสะอาดปล่องไฟ หรือแม้แต่ผู้จำหน่าย และผู้บริโภคอาหารปิ้งย่างด้วยเตาถ่าน ฯลฯ อาจทำให้เกิดการระคายเคืองอันเป็นสาเหตุของการไอเรื้อรัง มีเสมหะ และมีโอกาสก่อให้เกิดมะเร็งในอวัยวะหลายชนิดได้ เช่น มะเร็งปอด กลองเสียง หลอดลม หลอดอาหาร เป็นต้น

กฎหมายสาธารณสุข ได้ให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการควบคุมดูแลการประกอบกิจการเผาถ่านให้มีการจัดการที่ดี ไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญและผลกระทบต่อสุขภาพต่อชุมชน โดยท้องถิ่น

สามารถออกข้อบัญญัติท้องถิ่นประกาศเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเพื่อควบคุมดูแล ด้านสุขลักษณะและการ
อนามัยสิ่งแวดล้อมมิให้สถานประกอบกิจการก่อผลกระทบต่อชุมชน โดยผู้ประกอบกิจการจะต้องมาขอรับ
ใบอนุญาตกับท้องถิ่นและทำตามข้อบัญญัติท้องถิ่น กรณีไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่น ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและในกรณีที่ยังไม่ได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น
ยังไม่ได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมกิจการเหล่านั้น และกิจการนั้นก่อให้เกิดเหตุรำคาญท้องถิ่นสามารถใช้
อำนาจมาตรา 27 และ 28 แห่งกฎหมายสาธารณสุขเข้าระงับเหตุรำคาญนั้นได้ โดยผู้ที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญ
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน ปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ดังนั้นหากสถานประกอบกิจการดังกล่าวก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญหรือผลกระทบต่อด้านอนามัย
สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ประชาชนที่พบเห็นหรือได้รับผลกระทบจากการกระทำดังกล่าวสามารถแจ้งต่อองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล หรือสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร ที่เป็นพื้นที่
ที่สถานประกอบกิจการนั้นตั้งอยู่ เข้ามาดำเนินการควบคุมดูแล ระงับเหตุรำคาญเพื่อให้เกิดการจัดการที่ถูกต้อง
ต่อไป ทั้งนี้ เพื่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในชุมชน

.....